

Česká republika

Česká školní inspekce

Karlovarský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Sokolov, Husitská 2053

Husitská 2053, 356 11 Sokolov

Identifikátor školy: 600 009 882

Termín konání orientační inspekce: 20. – 23. ledna 2003

Čj.:	052 1041/03-5054
Signatura:	oe3zw517

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Rada Karlovarského kraje. Výchovně-vzdělávací program gymnázia je realizován v osmiletém a čtyřletém studijním cyklu se všeobecným zaměřením. Hlavním cílem je příprava žáků pro studium na všech typech vysokých a vyšších odborných škol.

Při zahájení školního roku 2002/2003 vykazovala škola 556 žáků; z toho 264 v osmiletém a 292 ve čtyřletém cyklu. Žáci osmiletého studijního cyklu jsou umístěni v deseti třídách, (v šestém a v osmém ročníku jsou otevřeny dvě třídy); ve čtyřletém cyklu jsou žáci rozděleni do devíti tříd, v prvním ročníku byly otevřeny tři a v ostatních ročnících vždy dvě třídy.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, český jazyk a literatura, anglický jazyk a fyzika v osmiletém a čtyřletém studijním cyklu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům;
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, český jazyk a literatura, anglický jazyk a fyzika v osmiletém a čtyřletém studijním cyklu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům;
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, český jazyk a literatura, anglický jazyk a fyzika v osmiletém a čtyřletém studijním cyklu.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V PŘEDMĚTECH ČESKÝ JAZYK, ČESKÝ JAZYK A LITERATURA, ANGLICKÝ JAZYK A FYZIKA V OSMILETÉM A ČTYŘLETÉM STUDIJNÍM CYKLU VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuka českého jazyka, českého jazyka a literatury, anglického jazyka a fyziky byla sledována v hodinách povinných i souvisejících volitelných předmětů. V obou studijních cyklech gymnázia zajišťuje tuto výuku celkem 23 učitelů.

Výukou povinného předmětu český jazyk na nižším stupni osmiletého gymnázia, povinného předmětu český jazyk a literatura i vedením volitelného předmětu seminář z českého jazyka a literatury ve čtyřletém studijním oboru a na vyšším stupni osmiletého gymnázia je pověřeno jedenáct vyučujících. Všichni vyučující splňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti pro předmět a vzdělávací cyklus, v jehož rámci předmět vyučují.

Předmět anglický jazyk a volitelný předmět konverzace v anglickém jazyce zajišťuje šest vyučujících – čtyři učitelé, z nichž jeden je externím zaměstnancem školy a dvě zahraniční lektorky. Tři učitelé jsou pro výuku anglického jazyka kvalifikováni; jedna vyučující, která pro výuku anglického jazyka nespĺňuje podmínku odborné způsobilosti, pobývala několik let v zahraničí a v současné době se připravuje na vykonání státní jazykové zkoušky. S výjimkou externího učitele, který vyučuje pouze dvě hodiny předmětu konverzace v anglickém jazyce, mají všichni vyučující včetně zahraničních lektorek plný pracovní úvazek zaměřený pouze na výuku anglického jazyka.

Všichni vyučující fyziky a volitelného předmětu seminář z fyziky splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Z celkového počtu šesti učitelů jsou dva zaměstnání na částečný pracovní úvazek (důchodový věk). S výjimkou jedné vyučující s kráceným pracovním úvazkem zajišťují učitelé fyziky rovněž výuku dalšího předmětu, pro který jsou aprobováni.

Vyučující stejných předmětů jsou sdruženi v **předmětových komisích**. V systému řízení školy přejímají tyto komise funkci garanta výuky jednotlivých předmětů. Stanovený rámec jejich působnosti respektuje odbornost vyučujících v celé šíři výchovně-vzdělávacího procesu; v jejich kompetenci je řešení koncepční i aktuální problematiky výuky předmětu, vytváření evaluačních nástrojů, ovlivňování materiálně-technických podmínek výuky. Zodpovědnost za činnost komisí nesou pracovníci pověřeni jejich vedením - předsedové předmětových komisí. Pro tuto pracovní funkci byla sestavena základní náplň práce, která určuje jak povinnosti, tak i vazbu na vedení školy. Součinnost s vedením školy má jednak oboustranně informační charakter, ale především slouží k plánování a zajišťování podmínek pro výuku jednotlivých předmětů ze strany vedení školy.

Komise sledovaných předmětů rozpracovaly rámcové učební osnovy do jednotlivých ročníků studia a jejich obsah dále modifikovaly ve vlastních učebních osnovách souvisejících volitelných předmětů. Návazně na tyto dokumenty je věnována pozornost výběru učebnic i přizpůsobování ostatních materiálně-technických podmínek. Další činnost předmětových komisí je ovlivněna zájmem, iniciativou a úrovní vzájemné spolupráce vyučujících. Ze záznamů z jednání komisí, obsahu některých interních dokumentů školy a rozhovorů s učiteli vyplývají rozdíly v této další činnosti sledovaných předmětových komisí.

Předmětová komise českého jazyka a literatury se v rámci dalších činností pokouší stanovit pravidla pro některé příliš obecně definované aktivity či postupy, např. pro tzv. individuální četbu žáků, či přijímá doporučení ke klasifikaci (slohových prací) a obsahu písemných prací (literárních testů). Součástí práce komise je i rámcový plán dalších aktivit učitelů a žáků v průběhu školního roku organizovaných jednotlivými vyučujícími školy (literární čtení, návštěvy divadelních představení, akce nazvaná Netradiční čeština) či konaných v rámci celostátních soutěží (recitační soutěž, olympiáda v českém jazyce). Zodpovědnost za provedení akcí, včetně přípravy přijímacích zkoušek, srovnávacích testů aj. je stanovena v rámci komise předem. Z předložených záznamů vyplývá, že vyučující českého jazyka integrovali do výuky předmětu doporučená témata z okruhu Úvod do světa práce.

Předmětová komise anglického jazyka se podílí na dalších aktivitách, mezi něž patří např. příprava žáků na jazykové soutěže a olympiády, organizování poznávacích zájezdů pro studenty, spoluúčast na organizování metodických seminářů pro učitele anglického jazyka či spolupráce s distributory jazykových učebnic (v rámci této spolupráce se škola podílela na pilotování nových jazykových učebnic). Významným přínosem pro výchovně-vzdělávací práci jsou pravidelně uskutečňovaná setkávání k výměně zkušeností a poznatků z vyučovací činnosti a zajišťování metodické pomoci začínajícím učitelům či zahraničním lektorům. Zpětnou vazbou pro činnost komise je testování znalostí žáků a rozbor jejich studijních výsledků.

Předmětová komise fyziky doplnila výuku návrhem odborných exkurzí (vytipování institucí) a organizačně zajistila využívání odborné učebny fyziky. Jako individuální činnost vyučujících naplánovala zajištění účasti a metodické pomoci žákům, kteří se zúčastní fyzikální olympiády. Jiné aktivity či projevy spolupráce v oblasti výchovy a vzdělávání v předmětech fyzika a seminář z fyziky nebyly ze zjištěných skutečností patrné.

Kontroly a hospitace v oblasti výchovně-vzdělávací práce vykonávají pouze členové vedení školy - ředitel a jeho dva zástupci. Jejich působnost v této oblasti je omezena organizačním řádem školy i jmenovitými pracovními náplněmi zástupců ředitele. Provádění hospitací ve výuce sledovaných předmětů a rovněž zajištění kooperace mezi vedením školy a předsedy

předmětových komisí jsou záležitostí zástupců ředitele školy. Ve vztahu ke sledovaným předmětům je tato činnost vedení školy rozdílná.

Hospitační činnost ve sledovaných humanitních předmětech (český jazyk, český jazyk a literatura, anglický jazyk) provádí zástupce ředitele, který je rovněž vyučujícím předmětu český jazyk a literatura. Z předložených hospitačních záznamů vyplývá, že se jedná o plánovanou a cíleně zaměřenou činnost, která rovnoměrně sleduje výuku předmětů na nižším a vyšším stupni gymnázia; zachycován je obsah hodiny, použité formy a metody, aktivita žáků, nechybí hodnocení a formulace případných opatření, jejichž realizace je důsledně kontrolována. S obsahem hospitačního záznamu jsou vyučující seznamováni prokazatelným způsobem. Výsledky kontrolní činnosti (dodržování osnov, soulad probraného učiva s tematickými plány, kontrola předepsaných písemných prací) se promítají zejména do práce předmětové komise českého jazyka, jejímž členem je též zástupce ředitele.

Hospitační činností v přírodovědných předmětech je pověřen druhý zástupce ředitele školy (aprobován pro předměty matematika a výpočetní technika), který zastává tuto funkci druhým rokem. Ten v prvním roce svého působení ve funkci (školní rok 2001/2002) hospitační činnost neprováděl. V předmětu fyzika byla poslední hospitace provedena 17. ledna 2001; tuto hospitaci provedl ředitel školy u nově přijaté vyučující. Vedení školy je o výuce předmětu fyzika informováno pouze prostřednictvím zápisů z jednání předmětové komise, vlastní zpětná vazba pro ověření kvality a potřeb výuky není již druhým rokem vytvářena.

V předmětech mimo odbornou způsobilost členů vedení školy je hospitační činnost minimální, vedení volí jiné metody pro sledování kvality výuky. Je to především testování znalostí žáků, ke kterému jsou využívány vlastní i standardizované testy, výsledky testů jsou analyzovány a doplňovány komentářem s doporučením směrem k vyučujícím školy. Je sledována a vyhodnocována úspěšnost žáků v přijímacím řízení na vysoké školy i účast a úspěšnost žáků v předmětových soutěžích. Vedení školy reaguje obdobným způsobem i na podněty ze strany žáků či jejich rodičů, pokud jsou vztaženy k výchovně-vzdělávací práci (např. náročnost předmětu, hodnocení znalostí žáků). V průběhu kalendářního roku 2002 byl testováním prověřen pouze jeden ze sledovaných předmětů – český jazyk. Přírodovědné předměty, mezi něž se řadí i sledovaná fyzika, jsou v plánech školy uváděny jako oblast, které je třeba věnovat cílenou pozornost.

Řízení školy je rozděleno mezi ředitele a jeho dva zástupce. V přidělení kompetencí a zodpovědnosti za svěřené oblasti činností vycházel ředitel školy z odborných i osobních předpokladů těchto zaměstnanců. Možnost podílet se na vedení školy mají i ostatní pedagogičtí pracovníci, a to prostřednictvím předmětových komisí na úrovni zástupců ředitele či prostřednictvím poradních orgánů ředitele školy – zástupci pedagogické rady, pedagogická rada. Systém řízení je otevřen i pro žáky školy, které zastupuje ustavený studentský parlament. Škola zabezpečuje výchovné poradenství prostřednictvím tří pracovníků, kteří v rámci své kvalifikace působí v oblastech profesního poradenství, sociálně patologické prevence a pomoci při řešení osobních problémů žáků (psycholog). Informační systém je ve vztahu k zaměstnancům, žákům, rodičům i širší veřejnosti veden se snahou o úplnost a průhlednost. K přenosu informací jsou využívány jak tradiční způsoby, tak i současné elektronické možnosti. Základní informace o škole, plán činnosti pro školní rok, výsledky výchovně-vzdělávací práce, podmínky přijímacího řízení i úspěchy žáků jsou zveřejňovány formou informačního bulletinu.

Organizační struktura i systém řízení jsou zakotveny v povinné i interní dokumentaci školy (organizační řád školy, vnitřní řád školy, pracovní náplně pro jednotlivé vedoucí a pracovní funkce).

Personální podmínky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V PŘEDMĚTECH ČESKÝ JAZYK, ČESKÝ JAZYK A LITERATURA, ANGLICKÝ JAZYK A FYZIKA V OSMILETÉM A ČTYŘLETÉM STUDIJNÍM CYKLU VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuka mateřského jazyka (český jazyk na nižším stupni; český jazyk a literatura, seminář z českého jazyka a literatury na vyšším stupni gymnázia) probíhá v kmenových učebnách jednotlivých tříd. S jejich univerzálním využíváním koresponduje i vnitřní vybavení; pro výuku sledovaných předmětů obsahují pouze minimum nástěnných tabelárních pomůcek, neumožňují soustředění odborných publikací pro aktuální použití ve výuce, ve většině učeben není trvale umístěna projekční či audiovizuální technika. Používání didaktických pomůcek tak závisí především na aktivitě vyučujících, kteří potřebné pomůcky v průběhu přestávek přinášejí. Vyučující mají k dispozici didaktickou techniku (magnetofon, videopřehrávač, videotéka, soubor magnetofonových nahrávek), inventář samostatného kabinetu českého jazyka a případně mohou využít i publikací z knihovny školy.

Žákům nižšího gymnázia, kteří plní povinnou školní docházku, škola poskytuje soubor učebnic schválených MŠMT. Výběr druhu a typu učebnic na vyšším stupni gymnázia je ponechán v kompetenci vyučujících. Většina vyučujících nevyžaduje na žácích zakoupení uceleného souboru učebnic, doporučují zakoupení učebnice pouze pro jazykové, nebo literární vyučování, např. čítanky. Většina žáků vyššího stupně osmiletého a čtyřletého gymnázia používá při výuce literatury skripta, jejichž autorem je jeden z vyučujících školy. Takový způsob výuky je možné přijmout s výhradou, že jsou žáci omezeni na jeden, byť velmi kvalitní, zdroj informací.

Materiální podmínky pro výuku anglického jazyka jsou na velmi dobré úrovni. Pro výuku anglického jazyka jsou zřízeny dvě jazykové učebny vybavené mapami, obrazovými materiály, tematicky zaměřenými nástěnkami a audiovizuální technikou. Vzhledem k velkému počtu hodin anglického jazyka probíhá část výuky v běžných učebnách, které jsou sice čisté a prostorné, ale pro jazykovou výuku málo podnětné. Žáci jsou vybaveni moderními jazykovými učebnicemi. V rámci předmětové komise se vyučující dohodli na používání ucelených řad učebnic, čímž je rámcově zajištěna návaznost výuky mezi jednotlivými ročníky. Pro potřeby výuky i jazykové přípravy mohou učitelé i žáci využívat školní knihovnu i knihovnu regionálního centra Asociace učitelů anglického jazyka, (sídlí v prostorách školy), které nabízejí dostatečné množství překladových a výkladových slovníků, různorodé jazykové příručky, cizojazyčné časopisy a cizojazyčnou beletrii. Všichni vyučující mají k dispozici magnetofon s příslušnými nahrávkami, ve škole je také dostatek videokazet.

Pro výuku fyziky je vyhrazena jedna učebna vybavená demonstračním stolem a trvale také didaktickou technikou (zpětný projektor, videorekordér), učební pomůcky včetně videokazet jsou však převážně soustředěny v kabinetech. Využívání učebny žáky jednotlivých tříd je stanoveno prostřednictvím rozvrhu hodin, vzhledem k celkovému počtu hodin fyziky probíhá část výuky také v kmenových učebnách. Pro laboratorní cvičení jsou k dispozici dvě žákovské laboratoře, jejichž zařízení a vybavení měřicí technikou odpovídá účelům, pro které jsou využívány. Prostory, projektované jako školní observatoř a určené rovněž pro potřeby výuky předmětu fyzika, zůstaly dosud nevyužity; zakoupený dalekohled není pro nedostatek finančních prostředků instalován. Předmětovou komisí byla vybrána posloupná řada učebnic,

kteří korespondují s ročníkovým obsahem učiva; na obou stupních gymnázia jsou žáci těmito učebnicemi vybaveni. Jiné varianty učebnic či relevantní odborná literatura jsou žákům k dispozici ve školní knihovně.

Pro žáky i učitele je zavedena velmi dobře fungující školní knihovna, která je vedena samostatnou knihovnicí. Fond knihovny představuje přibližně devět tisíc svazků naučné i krásné literatury a je průběžně doplňován. Přílehlé místnosti, které jsou s vlastní knihovnou propojeny zvláštními vchody, slouží jako studovny (dvě malé a jedna velká), v jedné ze studoven je počítač s připojením na internet. Velká studovna je využívána jednak jako relaxační místnost, žáci v ní mohou pobývat v průběhu volných hodin či před a po vyučování, jednak pro výuku českého jazyka, např. při besedách o knihách apod. Provoz knihovny se řídí dle stanoveného a zveřejněného rozvrhu.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jsou vzhledem ke schváleným učebním dokumentům velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V PŘEDMĚTECH ČESKÝ JAZYK, ČESKÝ JAZYK A LITERATURA, ANGLICKÝ JAZYK A FYZIKA V OSMILETÉM A ČTYŘLETÉM STUDIJNÍM CYKLU
--

Realizace vyučovaných oborů

Vzdělávací program schválený rozhodnutím MŠMT o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení koresponduje s vyučovaným oborem všeobecného gymnázia realizovaném v osmiletém (79-41-K/801) a čtyřletém (79-41-K/401) studijním cyklu.

Vzdělávací program je realizován v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol.

Učební plány školy pro čtyřletý a osmiletý studijní cyklus jsou zpracovány ve shodě se schválenými učebními dokumenty. Poslední úprava učebních plánů školy byla provedena návazně na generalizované učební plány čj. 20 594/99-22 a čj. 20 595/99-22 schválené MŠMT dne 5. května 1999, s platností od 1. září 1999. Z rozhodnutí ředitele školy jsou upravené učební plány platné pro všechny ročníky studia s účinností od školního roku 2000/2001.

Disponibilní hodiny, o jejichž využití rozhoduje ředitel školy, byly částečně využity na posílení hodinové dotace povinných předmětů a částečně pro volitelné předměty zařazené v předposledním a posledním ročníku studia v obou studijních cyklech.

Ve sledovaných povinných předmětech – český jazyk a literatura a fyzika – byla předepsaná minimální týdenní hodinová dotace posílena. V předmětu anglický jazyk odpovídá týdenní hodinová dotace předepsanému minimu s výjimkou výuky anglického jazyka v osmiletém studijním cyklu, pokud je vyučován jako první cizí jazyk; zde je hodinová dotace rovněž posílena. Učební osnovy povinných předmětů jsou dodržovány.

Výuka sledovaných předmětů je rozšířena prostřednictvím nabídky volitelných předmětů, které žáci absolvují podle vlastního výběru. Pro všechny sledované volitelné předměty zpracovala škola vlastní učební osnovy; tyto osnovy jsou dodržovány.

Ve školním roce 2002/2003 jsou v obou studijních cyklech zařazeny tyto volitelné předměty:

Seminář z jazyka českého a literatury, který je organizován jako jednorozční a dvouletý, tzn. že jej navštěvují žáci posledních dvou ročníků, příp. posledního ročníku studia čtyřletého a osmiletého studijního cyklu. Ve školním roce 2002/2003 probíhají obě formy semináře, semináře (jednorozční a dvouletý) jsou vedeny dvěma vyučujícími. Učební osnovy obou forem

seminářů jsou zpracovány vyučujícími tak, aby obsahovaly všechny složky výuky jazyka, tj literární i gramaticko-stylistickou část; formulace obsahu učiva je konkrétní, zároveň však umožňuje reagovat na aktuální potřeby a zájem žáků. Z hlediska výchovy a vzdělání směřuje náplň semináře ponejvíce k systematizaci poznatků, k prohlubování vědomostí a upevňování dovedností i kompetencí žáků získaných v průběhu studia na gymnáziu.

Konverzace v anglickém jazyce je určena žákům posledních dvou ročníků studia. Studentům jsou nabízeny semináře s rozdílným obsahem a zaměřením. Výběr jazykového učiva je prováděn s ohledem na potřeby, zájmy a jazykovou úroveň žáků. Semináře pro studenty posledních ročníků jsou zaměřeny zejména na maturitní přípravu. Studenti s hlubším zájmem o jazyk si mohou zvolit seminář, jehož náplní je prohloubení a rozšíření specifických jazykových znalostí a dovedností.

Seminář z fyziky je zařazen v posledním ročníku studia a je nabízen ve dvou variantách, s rozdílným obsahem učiva. Učební osnovy byly zpracovány s ohledem na profesní zaměření žáků - pro uchazeče o studium medicíny a farmacie a pro uchazeče o studium na technických školách.

Učební plány školy byly zpracovány v souladu se schválenými učebními dokumenty. Výuka sledovaných předmětů je v souladu s učebními plány školy i s učebními osnovami.

Ke kontrole dodržování učebních osnov slouží tematické plány vyučujících. Přehled o jejich plnění registrují předmětové komise na základě vlastní kontroly jednotlivých učitelů; tyto přehledy jsou k dispozici vedení školy. V případě potřeby jsou přijímána nápravná opatření, která jsou přijímána ve spolupráci s vedením školy. Dodržování učebních osnov je rovněž sledováno v rámci hospitací.

Způsob kontroly plnění učebních osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech – český jazyk a literatura, český jazyk, seminář z jazyka českého a literatury.

V souboru hospitovaných hodin byla zastoupena jak výuka českého jazyka na nižším stupni osmiletého studia, tak výuka českého jazyka a literatury na vyšším stupni osmiletého a ve třídách čtyřletého studia a výuka v jednom ze dvou seminářů z jazyka českého a literatury. Dále byly kontrolovány písemné práce žáků (diktáty, kontrolní slohové práce, seminární práce, literární i gramatické testy). Výukou mateřského jazyka je pověřeno jedenáct vyučujících, v průběhu inspekce byla zhlédnuta výuka deseti z nich, jedna vyučující nebyla přítomna. Kvalita sledované výuky je celkově pozitivně ovlivňována odbornou a pedagogickou způsobilostí vyučujících, všichni vyučující mateřského jazyka jsou plně kvalifikovaní pedagogové pro výuku na tom stupni, kde působí. Většina z nich jsou pedagogové se středně až dlouhodobou praxí, učitelům s kratší praxí je věnována přiměřená a dostatečná pozornost ze strany předmětové komise.

Motivace žáků ve sledovaných hodinách byla většinou závislá na složce předmětu, který byl vyučován. V žádné z hodin nechyběl motivační vstup v podobě seznámení s obsahem hodin, v závěru hodin však naopak s výjimkou dvou hodin chybělo jakékoliv zhodnocení výkonu žáků. Průběžná motivace, která vedla žáky k vlastnímu zapojení do výuky a vytvářela prostor pro aktivní učení, byla vyučujícími všeobecně lépe zvládána v hodinách literární a slohové výchovy (častěji propojením obou těchto složek, využitím vlastních zkušeností žáků); zhlédnuté mluvnické hodiny byly převážně monotematické, jednostranně zaměřené na osvojení a důkladné procvičení probíraného učiva. Směřování k praktickému užití osvojovaných znalostí či uplatňování dovedností formou zařazování mezioborových vztahů (např. spojení mluvnické

a slohové části výuky) bylo sledováno pouze u několika vyučujících. Znalosti a dovednosti žáků jsou pravidelně prověřovány klasickým ústním i písemným zkoušením, hodnocení výkonu žáků bylo s jednou výjimkou výhradně záležitostí vyučujících, klasifikace byla odůvodňována. Uvědomělá výchova k hodnocení a sebehodnocení nebyla v průběhu hodin sledována. Žáci jsou většinou vyučujících vedeni k uvědomělému čtenářství. Kvalita vzájemných vztahů mezi učiteli a žáky je velmi dobrá. Učitelé i žáci respektují stanovená i dohodnutá pravidla chování.

Výuka mateřského jazyka vychází z osnov předmětu, vyučující zpracovali tematické plány a pracují s nimi. Všechny sledované hodiny byly připravené. Bezprostřední příprava na výuku spočívala u většiny vyučujících v přípravě textových materiálů.

V navštívených hodinách převažovala frontální výuka s aktivní rolí vyučujícího (výklad, výběr cvičení a textů k rozboru), přesto většina vyučujících dokázala zapojit žáky nenásilnou formou do výuky (řízený rozhovor, referát jako výsledek domácí individuální práce, práce s textem, beseda nad knihou). Vyšší frekvence střídání metod a forem práce při výuce je důsledněji uplatňována spíše v nižších ročnících a v hodinách (tzv. „půlených“) a v seminářích, kdy vyučující mohou pracovat pouze s menším počtem žáků. Ve vyšších ročnících následovaly po výkladu vyučujícího společné rozборы textů, referáty či procvičování probíraného jevu a v několika hodinách rovněž společné zopakování a závěrečné shrnutí učiva. Skupinová práce žáků nebyla zařazována, těžiště samostatné práce tvoří domácí příprava žáků (referáty, krátká slohová cvičení, seminární práce). Většina žáků vyšších ročníků je při výuce literatury ušetřena mechanického a bezmyšlenkovitého zapisování výkladu, neboť používají (se souhlasem vyučujících) jako pracovní sešity skripta, jejichž autorem je jeden z vyučujících školy. To v některých případech vedlo k snazší komunikaci mezi učitelem a žáky, jindy k uvolnění pracovní kázně a snížení pozornosti. Rezervy jsou v důsledném uplatňování principu názornosti, např. ve vyšších ročnících studia téměř chybí práce s tabulí.

Psychohygienické podmínky výuky jsou velmi dobré, výuka mateřského jazyka je do rozvrhu zařazována správně. Volba metod a forem práce, včetně četnosti střídání aktivit, odpovídá věkovým zvláštěm žáků a respektuje je. Zejména v nižších ročnících gymnázia zařazují vyučující dle aktuální potřeby relaxační pauzy, naopak zajímavá aktivizační cvičení byla sledována u jedné vyučující na vyšším stupni gymnázia.

Na nižším stupni gymnázia žáci pracovali s učebnicemi schválenými MŠMT a doplňkovými materiály připravovanými vyučujícími, na vyšším stupni osmiletého gymnázia a ve čtyřletém studijním cyklu žáci pracovali s učebnicemi ojedinele, většinou měli k dispozici namnožené texty podle výběru učitelů. Pouze v jedné ze sledovaných hodin byla použita didaktická technika, její využití bylo účelné a efektivní. V průběhu hodin žáci nemají běžně volný přístup k slovníkovým a dalším příručkám, práce s těmito zdroji informací při samotné výuce nebyla sledována ani v jedné z navštívených hodin.

Průběh a výsledky výchovy a vzdělávání v předmětech český jazyk, český jazyk a literatura a seminář z jazyka českého a literatury jsou ve sledovaných oblastech velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech anglický jazyk a konverzace v anglickém jazyce

Celkovou kvalitu výuky pozitivně ovlivňují velmi dobré personální podmínky. Většina vyučujících má pedagogickou i odbornou způsobilost pro výuku anglického jazyka, předsedkyně předmětové komise je metodikem anglického jazyka pro střední školy, ve škole vyučují dvě zahraniční lektorky, jejichž působení ve škole je nesporným přínosem pro zkvalitnění výuky anglického jazyka. Ani chybějící odborné vzdělání u jedné vyučující nemělo, vzhledem k jejímu dlouhodobému pobytu v zahraničí, výraznější negativní dopad na kvalitu navštívených hodin.

Motivace byla přirozenou součástí většiny sledovaných hodin. Na rozdíl od úvodní motivace, která byla zřetelná pouze u některých vyučujících, byla průběžná motivace často a účelně využívána všemi vyučujícími. Motivačně na žáky působilo zařazování aktivizujících metod a forem práce, navozování běžných komunikativních situací, partnerský přístup vyučujících, u žáků nižších ročníků také časté používání pochvaly a povzbuzení. Významným motivačním činitelem pro některé žáky je možnost komunikace s rodilými mluvčími. Pochopení probíraného učiva je kontrolováno průběžně, žákům je v dostatečné míře poskytována zpětná vazba. Jazykové znalosti a dovednosti jsou ověřovány písemně i ústně, převažuje písemná forma zaměřená na gramaticko-lexikální znalosti.

Sledované hodiny byly velmi dobře připravené, měly zřetelně stanovené výukové cíle a obsah. Zvolené metody a formy práce odpovídaly věku žáků, jejich schopnostem a dovednostem. Pozitivním zjištěním je respektování odlišnosti výuky na nižším gymnáziu, která se vyznačovala obsahovou pestrostí, zařazováním zajímavých a nápaditých činností a využíváním názorných pomůcek. U žáků vyšších ročníků byla základem většiny hodin frontální výuka, která byla vhodně doplňována samostatnou prací, prací ve skupinách nebo ve dvojicích. Hlavní náplní sledované výuky bylo rozvíjení a prohloubení všech řečových dovedností s důrazem na ústní i písemné vyjadřování. Pozornost byla věnována také čtení a poslechu s porozuměním. V některých hodinách byli žáci seznamováni s jazykovými reáliemi, při výběru řečových situací a témat byly zohledňovány jazyková úroveň žáků a jejich zájmy. Slovní zásoba a mluvnice byly procvičovány a rozvíjeny ve vybraných komunikačních situacích, jazyková teorie byla přizpůsobena věku a potřebám žáků. Ve vyšších ročnících byla vedena výuka vedena převážně v cizím jazyce, v nižších ročnících byl střídán cizí jazyk a mateřský jazyk, a to s ohledem na míru porozumění a náročnost probíraného učiva. Ojedinele se vyskytly hodiny, které se vyznačovaly jednotvárností, stereotypem a malou aktivitou žáků.

Psychohygienické zásady byly dodržovány, tempo výuky bylo přizpůsobeno věku a schopnostem žáků. Vyučující střídali činnosti a vhodně zařazovali relaxační aktivity.

Navštívené hodiny proběhly v příjemné pracovní atmosféře, způsob komunikace mezi učiteli a žáky byl přátelský a vstřícný. Naprostá většina žáků pracovala se zájmem a aktivně se zapojila do výuky.

Kromě základních jazykových učebnic byly ve výuce pravidelně a účelně využívány doplňující didaktické materiály (pracovní listy, různorodé texty, obrazový materiál aj.), k nácvičce výslovnosti a k poslechu s porozuměním pak také nahrávky rodilých mluvčích. Dílčím nedostatkem sledované výuky bylo malé využití překladových a výkladových slovníků, a to i v konverzačních hodinách a v hodinách vedených zahraničními lektorkami.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech anglický jazyk a konverzace v anglickém jazyce jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech fyzika a seminář z fyziky

Všichni vyučující jsou kvalifikovanými odborníky pro výuku sledovaných předmětů. Rozdílná pedagogická způsobilost – pro učitele střední školy či souběžně pro učitele střední a II. stupně základní školy, neměla negativní vliv na přístup k žákům na nižším stupni gymnázia.

V úrovni sledovaných hodin se rovněž neprojevila rozdílná délka pedagogické praxe vyučujících.

Motivace byla ve většině sledovaných hodin omezena na seznámení žáků s obsahem hodin, žáci sami jsou orientováni především na výkon, tj. na získání pozitivního hodnocení ve formě klasifikace; ta je prováděna zejména prostřednictvím klasického ústního a písemného zkoušení.

Hodnocení žáků je plně v kompetenci učitele, žáci nejsou vedeni k sebehodnocení ani k vzájemnému hodnocení. Klasifikace žáků při ústním zkoušení nebyla vždy zveřejňována a jen výjimečně byla učitelem zdůvodněna. Průběžné písemné zkoušení ztrácí motivační účinek tím, že není včas hodnoceno; ve dvou sledovaných hodinách nebyli žáci seznámeni s očekávaným hodnocením poslední písemné práce. Atmosféra ve sledovaných hodinách byla klidná, vyučující i žáci respektují pravidla slušného chování.

Plánování výuky vychází z učebních osnov a z časového rozvržení učiva v tematických plánech učitelů. Všechny sledované hodiny byly po obsahové stránce připravené, metodické příprave včetně začlenění a využití pomůcek či doplňkových pracovních materiálů věnovali učitelé celkově méně pozornosti, tato část přípravy byla lépe zvládnuta ve třídách nižšího stupně gymnázia.

S výjimkou dvouhodinového bloku fyzikálního semináře, který byl celý věnován řešení příkladů, probíhaly navštívené hodiny ve stejném sledu – opakování učiva formou ústního či písemného zkoušení, výklad nové látky a případně závěr, jehož zařazení záviselo na míře vyčerpání časové dotace vyučovací hodiny. Používané metody a formy vyučovacích činností byly zejména ve třídách vyššího stupně gymnázia podřízeny snaze učitelů předat žákům maximum informací k probíranému tématu, tím byl značně omezován prostor pro diskusi, chyběl čas na vyvozování a nacházení vlastních závěrů žáky. Vytváření zpětné vazby a její užití ke korekci výuky byly uplatňovány pouze na nižším stupni gymnázia. Ve vyšších ročnících vyučující více počítají s dalším domácím studiem a přípravou žáků.

Materiální zázemí, kterým škola pro výuku předmětu disponuje, je využíváno omezeně. Učební pomůcky nejsou užívány pro opakování učiva, v některých hodinách byly uplatněny při výkladu nové látky, ale způsob jejich využití nebyl vždy efektivní. Potřeba učebnic byla v průběhu sledovaných hodin minimální, žáci je více využívají pro domácí přípravu. Malá pozornost je věnována práci s tabulkami, nedůslednost učitelů ve vedení žáků k jejich využívání se negativně projevila v hodinách, jejichž obsahem bylo také řešení příkladů. Zařazením laboratorních prací pouze do druhého ročníku vyššího stupně studia ztrácejí žáci možnost upevnit si teoretické vědomosti praktickým ověřením některých fyzikálních dějů.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech fyzika a fyzikální seminář jsou průměrné.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Ke sledování výsledků vzdělávání v předmětech český jazyk, český jazyk a literatura a anglický jazyk jsou využívány vlastní i standardizované testy. Takto zjištěné výsledky jsou v rámci předmětových komisí analyzovány a zjištěné závěry jsou využívány v další výchovně--vzdělávací práci. Pro ověřování znalostí a výsledků vzdělávání žáků v předmětu fyzika nebyly školou zpracovány žádné srovnávací podklady ani nejsou využívány jiné komerční testy.

V souvislosti s přijímáním žáků ke studiu jsou pravidelně porovnávány výsledky žáků kvarty, tj. čtvrtého ročníku osmiletého gymnázia, s výsledky uchazečů o studium ve čtyřleté studijním cyklu, tj. žáky devátých ročníků základních škol. Výsledky jsou zpracovávány do přehledných tabulek a je o nich diskutováno v souvislosti s organizací přijímacích zkoušek. Ze sledovaných předmětů jsou tímto způsobem hodnoceny výsledky v předmětu český jazyk, který je obsahem přijímací zkoušky.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad zřizovací listiny s rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení

Zřizovací listina vydaná Karlovarským krajem - Radou kraje dne 15. prosince 2001 s účinností od téhož data a Rozhodnutí MŠMT o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 10 246/02-21 ze dne 18. ledna 2002, s účinností od 15. prosince 2001, jsou ve vzájemném souladu.

Údaje uvedené ve zřizovací listině jsou v souladu s údaji uvedenými v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná Karlovarským krajem – Radou kraje dne 15. prosince 2001 s účinností od 15. prosince 2001;
2. Rozhodnutí MŠMT o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 10 246/02-21, vydané 18. ledna 2002 s účinností od 15. prosince 2001;
3. učební plány školy pro výuku oboru 79-41-K/401 Gymnázium - všeobecné a oboru 79-41-K /801 Gymnázium – všeobecné platné ve školním roce 2002/2003;
4. učební osnovy zpracované pro výuku volitelných předmětů – seminář z jazyka českého a literatury, konverzace v anglickém jazyce, seminář z fyziky, platné ve školním roce 2002/2003;
5. tematické plány vyučujících sledovaných předmětů platné ve školním roce 2002/2003;
6. plány činnosti a záznamy z jednání předmětových komisí českého jazyka, anglického jazyka a fyziky ve školním roce 2002/2003;
7. rozvrh hodin ve školním roce 2002/2003;
8. třídní knihy a záznamy o průběhu výuky volitelných předmětů vedené ve školním roce 2002/2003;
9. třídní výkazy vedené ve školním roce 2002/2003;
10. záznamy z pedagogických rad;
11. organizační řád školy;
12. vnitřní řád školy;
13. plán činnosti školy pro školní rok 2002/2003;
14. personální dokumentace pedagogických pracovníků školy vyučujících ve školním roce 2002/2003 sledované předměty;
15. výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002;
16. hospitační záznamy členů vedení školy;
17. dokumentace vedená v souvislosti s testováním znalostí žáků.

ZÁVĚR

Výuka všech sledovaných předmětů je vedena vyučujícími s velmi dobrou odbornou erudicí.

V systému vedení pedagogických pracovníků jsou respektovány jejich odbornost a vzdělání. Ustavením předmětových komisí a vymezením rámce jejich působnosti je vyučujícím

umožněno uplatnit vlastní invenci v celé šíři výchovně-vzdělávacího procesu. V systému řízení školy jsou tyto komise respektovaným garantem kvality výuky.

Škola má pro výuku potřebné materiální zázemí, dostatek didaktické techniky, knižních fondů i studijních materiálů, nadstandardně je vybavena školní knihovna, využíván je rovněž internet. Ve všech sledovaných předmětech však byly v různé míře patrné rezervy ve využívání možností, které vytvořené materiální zdroje poskytují.

Výuka předmětů humanitního charakteru (český jazyk, český jazyka a literatura, seminář z českého jazyka, anglický jazyk a konverzace v anglickém jazyce) byla vedena s odbornou erudicí i pedagogickou profesionalitou. Používané metody a formy práce většinou směřovaly k získání a upevnění klíčových kompetencí žáka.

Výuka předmětů fyzika a fyzikální seminář byla vedena na velmi dobré odborné úrovni. Většina vyučovacích hodin však postrádala účinné motivační působení a méně pozornosti bylo věnováno i rozvíjení samostatného logického myšlení žáků.

Sledování dosažených výsledků vzdělávání v inspektovaných předmětech je jednotlivými předmětovými komisemi i vedením školy věnována rozdílná pozornost. Cílené sledování znalostí žáků je uplatňováno pouze v humanitních předmětech; prioritní pozornost je věnována výuce českého jazyka.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Jaroslava Štěpánková
Členky týmu	PaedDr. Dana Egerová
	Mgr. Milena Jíšová

Další zaměstnanci ČŠI

Libuše Fuksová
Eliška Martínková

V Karlových Varech dne 28. února 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. února 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

PaedDr. Milan Hric, ředitel školy

PaedDr. Milan Hric

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003-04-16	052 1075/03-5054
Zřizovatel	2003-04-16	052 1074/03-5054

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány